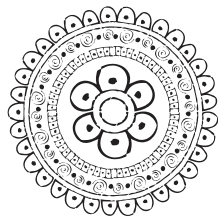

ПРЕДГОВОР

Обзидана народним телом, столећима је наша народна душа муцала и мучила се тражећи језик којим би одзборила своје болове, своје туге, своје тежње и своје молитве. И нашла је језик, нашла у Владици Николају. Кроз њега наша муцава душа променила се у ридање, како не види наше око, у речите молитве какве не чу наше ухо. Он је богопослани огњени језик, који стоји над нашом душом и она се пламено и страсно исповеда у Тросунчаном Владици светова. Он је стил, благодатно-раскошни стил наше душе. Он говори; никада у нас није тако говорио човек. Он се моли; никада се у нас није тако речито молио човек. Он има дар речи, јер има дар свеосећања, дар жалостивости, дар свељубави, дар молитве. До њега, ми смо били очајни: утрнула је христочежњивост наше душе, сасушила се и замрла. Од њега – ми смо устреперили радошћу: христочежњивост наше душе оживела је у њему, васкрсла и помладила се. Пламена христочежњивост Расткова уселила се у њега и разбуктала у огроман пожар. Зато је он постао наш оптимизам, наш оптимизам у мрачне дане наше очајне садашњице. Ми присуствујемо великом и ретком чуду, дивном и светом знаку времена: први пут се блажена Вечност Свете Тројице укотвила у Растку, и од христочежњивог Растка створила христоносног Саву; други пут се та иста Вечност укотвила у Владици Николају, и од христочежњивог Николаја на наше очи ствара христоносног Николаја.

Они љубимци Вечности знају тајну наше православне душе, знају како се од бунтовне и христорборске словенске

душе може израдити душа христолика. Од Светог Саве па до данашњега дана наше Православље није имало речитијег и моћнијег исповедника од Владике Николаја. На њему ће се с молитвеним дивљењем задржавати и оптимизирати наши потомци као ми на Св. Сави. Потомци наши ће се дивити, и жалити што не виде што ми очима својим видимо, и не чују што ми ушима чујемо. За њих као и за многе од нас, он ће бити: огњиште на ком се прозебли скепсом и маловерјем открављују и загревају.[...]

Отац Јустин (Поповић)
(1922)

О БОГУ И О ЉУДИМА